

REFERAT Innovation i byen (§17, stk.4) d. 15-12-2014

Mødedato Mandag d. 15. december 2014 kl. 17:30

Mødested Mødelokale 915

Indholdsfortegnelse

Præsentation af projekter om sundhedslys til ældre.....	3
Præsentation af forsøgsprojekter i PLAN C.....	6
Øvrig orientering.....	8
Mødedatoer for 2015.....	10
Eventuelt.....	12
Besøg i prøveboligen.....	14

Punkt 1: Præsentation af projekter om sundhedslys til ældre

14/16992

Præsentation af projekter om sundhedslys til ældre

Baggrund

Plan C er et projekt i GATE 21 med 38 partnere fra den kommunale og almene sektor, den private sektor og forskningsverdenen. Projektet blev afsluttet i maj 2013.

Plan C har udviklet nye løsninger, der skal være med til at fremme energirigtig renovering med merværdi. Projektet fokuserer på de lovmæssige, kulturelle og kompetencemæssige barrierer for energirigtig renovering, som byggeriets aktører ofte møder. Resultaterne af Plan C er en række konkrete løsninger, som er blevet testet i forsøgsprojekter, samt en række modeller og værktøjer.

Et af forsøgsprojekterne handler om bedre lys til ældre.

Bedre lys til ældre

Plan C's forsøgsprojekt "Bedre lys til ældre" har haft fokus på belysningen i fremtidens boliger til ældre. Nye LED-belysningsløsninger med styring giver mulighed for at tilpasse belysningen til de ældres særlige behov og samtidig sikre energibesparelser. I forsøget har partnerne gennemført fokusgruppeundersøgelser med ældre, for at undersøge deres oplevelse af belysningen i prøveboligen.

I prøveboligen til det kommende plejecenter i Albertslund har partnerne designet belysningen efter fire scenarier: morgen, dag, aften og nat. Disse scenarier er blevet testet kvalitativt på en testgruppe af ældre.

Det har været vigtigt med de ældres input i processen for at identificere deres specifikke behov og problemstillinger, og tilpasse løsningen i prøveboligen hertil. Samtidig har det givet god anledning til at vejlede de ældre i brugen af LED-belysning, samt oplyse om både synssansen, døgnrytme og LED-belysning.

Udvikling af energieffektivt og helbredsfræmmende lys til ældresektoren

Der er i disse år en voksende opmærksomhed på lysets helende og sundhedsfræmmende effekter. Med baggrund i PLAN C er det netop de effekter, Gate 21-projektet "Udvikling af energieffektivt og helbredsfræmmende lys til ældresektoren" har undersøgt. I projektets forsøgsfase, som startede i oktober 2013, har 29 borgere over 65 år i Albertslund fået installeret døgnrytmeunderstøttende LED-belysning. I projektets anden fase, er de indhentede data blevet analyseret for at finde ud af, om LED-belysningen har haft en gavnlig effekt på de ældres trivsel. Projektet udløber med udgangen af 2014.

Tidligere forsøg har primært været gennemført på hospitalsstuer, psykiatriske afdelinger og lignende, hvor beboere ofte opholder sig indendørs og derfor ikke får den nødvendige mængde dagslys, der skal til for at regulere kroppens døgnrytme. I dette projekt er det blevet undersøgt, om døgnrytmeunderstøttende LED-belysning også har en positiv effekt på ældres trivsel ude i den virkelige verden.

Projektet:

- undersøger om belysning kan påvirke døgnrytme, og dermed sundhed og trivsel, positivt
- udvikler to lysdesign, hvoraf det ene understøtter tesen, mens det andet ikke gør
- udfører cross-over forsøg i private hjem hos 20 ældre over 65 år i Albertslund Kommune
- forventer at kunne fremme brug af LED-belysning og dermed energibesparelser
- forventer at kunne udbrede viden om de muligheder, LED-teknologien byder på.

Projektet er støttet af ELFORSK med 1.990.214 kr.

Projekterne præsenteres af områdedirektør Niels Carsten Bluhme.

INDSTILLING

Direktøren for By, Kultur, Miljø & Beskæftigelse indstiller,

1. at udvalget drøfter projekternes resultater, samt hvilke perspektiver projektet giver for Albertslund.

BESLUTNING I INNOVATION I BYEN (§17, STK. 4) DEN 15-12-2014

Punktet blev udskudt til næste møde.

Punkt 2: Præsentation af forsøgsprojekter i PLAN C

14/16992

Præsentation af forsøgsprojekter i PLAN C

Baggrund

Plan C er et projekt i GATE 21 med 38 partnere fra den kommunale og almene sektor, den private sektor og forskningsverdenen. Projektet blev afsluttet i maj 2013.

Plan C har udviklet nye løsninger, der skal være med til at fremme energirigtig renovering med merværdi. Projektet fokuserer på de lovmæssige, kulturelle og kompetencemæssige barrierer for energirigtig renovering, som byggeriets aktører ofte møder. Resultaterne af Plan C er en række konkrete løsninger, som er blevet testet i forsøgsprojekter, samt en række modeller og værktøjer.

Ét af forsøgsprojekterne handler om lys i undervisningsmiljø.

Dagslysstyret LED-belysning

I efterårsferien 2011 installerede fem Plan C-partnere ny belysning i et klasselokale på Grøndalsvængets Skole i København. Formålet med projektet er at undersøge, hvordan den nye belysning påvirker energiforbruget og elevernes trivsel sammenlignet med traditionel belysning. Der er skabt en økonomisk rentabel løsning, som kan gentages på andre folkeskoler.

Plan C's forsøgsprojekt med LED-belysning på Grøndalsvængets Skole har reduceret energiforbruget til lys i klasselokalet med 49 % i referenceperioden fra oktober 2011 til og med juni 2012. Samtidig har brugen af forskellige lyskilder og bedre styring givet mulighed for forskellige lyssætninger afhængig af behov og undervisningssituation. I opfølgningen på projektet har Plan C kigget på det samlede indeklima, hvor lyset indgår sammen med faktorer som temperatur, CO2-indhold og lydniveau i lokalerne.

Herudover er der planer om et forløb med virksomheden Zumtobel om forsøg om lyssætning i klasselokaler og kontorer.

Sif Enevold præsenterer projektet og aktiviteterne.

INDSTILLING

Direktøren for By, Kultur, Miljø & Beskæftigelse indstiller,

1. at udvalget drøfter projektets resultater og de nye aktiviteter, samt hvilke perspektiver de giver for Albertslund.

BESLUTNING I INNOVATION I BYEN (§17, STK. 4) DEN 15-12-2014

Sif Enevold præsenterede projektet og aktiviteterne.

Udvalget drøftede følgende temaer:

- Lys kombineret med ventilation giver bedre effekt for læring og trivsel
- Muligheder for at arbejde med indendørs lys i forhold til læring og trivsel – f.eks. forsøg på folkeskoler og gymnasiet
- Lysstyring i forhold til kvalitet af lyset og energibesparelser
- Kobling til det Risø arbejder med

Det kommende INTERREG projekt omhandler også indendørs belysning. Præsentationen blev taget til efterretning.

Punkt 3: Øvrig orientering

14/16992

Øvrig orientering

Baggrund

Øvrige orienteringspunkter:

- A. Tilskud til SUS - ansøgning er imødekommet
- B. Studietur i forhold til indendørs belysning på skoler og institutioner

INDSTILLING

Direktøren for By, Kultur, Miljø & Beskæftigelse indstiller,

1. at udvalget tager orienteringen til efterretning.

BESLUTNING I INNOVATION I BYEN (§17, STK. 4) DEN 15-12-2014

A. Tilskud til SUS - ansøgning er imødekommet

Der er bevilget tilskud på 5,7 mio. kr. til SUS projektet, og rammen skal besluttes.

B. Studietur i forhold til indendørs belysning på skoler og institutioner

Formanden orienterede om, at der planlægges en studietur om indendørs belysning for udvalget til Vejen – alternativt København. Der var stemning for at tage til Vejen og besøge bl.a. Solar og Louis Poulsen. På næste møde fremlægges forslag til studieturen.

Herudover blev der orienteret om, at kommunen har modtaget KL's innovationspris for arbejdet med DOLL og en ny publikation fra Realdania – Dyrk byen.

Orienteringerne blev taget til efterretning.

Punkt 4: Mødedatoer for 2015

14/2507

Mødedatoer for 2015

Baggrund

Følgende mødedatoer er fastlagt for udvalgets møder i 2015:

Mandag den 9. februar

Mandag den 11. maj

Mandag den 7. september

Mandag den 9. november

Alle møder holdes kl. 16.30.

INDSTILLING

Direktøren for By, Kultur, Miljø & Beskæftigelse indstiller,

1. at udvalget tager orienteringen til efterretning.

BESLUTNING I INNOVATION I BYEN (§17, STK. 4) DEN 15-12-2014

Mødedatoerne for 2015 blev taget til efterretning.

Punkt 5: Eventuelt

14/16992

Eventuelt

BESLUTNING I INNOVATION I BYEN (§17, STK. 4) DEN 15-12-2014

Intet under eventuelt.

Punkt 6: Besøg i prøveboligen

14/16992

Besøg i prøveboligen

Baggrund

I forbindelse med Plan C's forsøgsprojekt "Bedre lys til ældre" er der etableret en prøvebolig til det kommende plejecenter i Albertslund, hvor partnerne har designet belysningen efter fire scenarier: morgen, dag, aften og nat. Disse scenarier er blevet testet kvalitativt på en testgruppe af ældre.

Udvalget besøger prøveboligen, hvor lyset kan opleves 1:1.

INDSTILLING

Direktøren for By, Kultur, Miljø & Beskæftigelse indstiller,

1. at udvalget tager fremvisningen af prøveboligen til efterretning.

BESLUTNING I INNOVATION I BYEN (§17, STK. 4) DEN 15-12-2014

Udvalget besøgte prøveboligen, fik demonstreret de forskellige belysningsscenarier, og fik en orientering om hvordan det nye lys tænkes ind i forhold til det nye byggeri.

Et plejehjem i Herning har anvendt ny belysning og et besøg kan eventuelt lægges ind i den kommende studietur.